

18. a) Se li omejujoče določbe o porabi mladostnih delavcev mej 12. in 14. letom (§ 94. obrtnega reda) spolnujejo in se li njih izpolnjevanje oblastveno nadzoruje?

b) Bi li ne kazalo za vse trgovske pomožne osebe vpeljati določene najdaljše delavske dobe?

Se li s dosedanjimi določbami in njih izvrševanjem doseza smoter, katerega stavlja obrtni red gledé na spolnovanje učne pogodbe, obrtno izobražbo učencev, njih нравstveno vzgojo, obisk cerkve, večernih in nedeljskih šol, in kako bi se mogel obisk obrtnih nadaljevalnih šol narediti obvezen?

20. Katere določbe o odpovedi za trgovsko pomožno osobje se naj vsprejmejo v obrtni red (član 61. trgovskega zakonika.) (Konec sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Dolžina telegrafskih žic. Konec leta 1892 se je pomnožila dolžina telegrafskih dratov na vsem svetu za 340 tisoč kilometrov. Novih telegrafskih postaj se je odprlo 10 tisoč. Konec decembra 1892. je bilo svetovnemu občinstvu na razpolaganje poldrugi milijon telegrafskih prog, med katerimi je bilo napetih 4 milijone, 348 tisoč kilometrov dratu. Tu pa niso všteti še železniški telegrafi in telefoni.

Po posamičnih delih zemlje so nastopne dolžine telegrafskih žic.

a) V svetovno telegrafsko zvezo spadajočo.

v Evropi	2,161.300 kilometrov,
izven Evrope	494.700 "

b) Izven svetovno telegrafske zveze

v Ameriki	1,200.000 kilometrov,
v družih delih zemlje	250.000 "
Podmorske zveze	242.000 "

Leta 1892. je bilo izročeni 312 milijonov telegramov na vsej zemlji. Pod morjem so položili važno zvez med Senegalom in Brazilijo.

Čiščenje novosrebrnih stvari. Stvar se dene najprej v zmes iz jednega dela solitrove kisline (ločnice) in 12 delov vode, potem se pa pomoči v zmes iz enakih delov žveplene in solitrove kisline, naposled se pa še v vodi splakne, posuši in očisti.

Kako se naredi barva za štipilje? Zmeša se 2 dela berolinskega modrila in 3 dele saj. Tej masi se pride laškega olja, da vsa postane lahko tekoča in potem se s čopičem nadeva na štipiljsko blazinico.

Kmetijstvo.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe.

Dne 8. t. m. je c. kr. kmetijska družba imela občni zbor v mestni dvorani. Vlado je zastopal vladni svetnik Dralka, navzočna sta bila tudi deželni glavar in ljubljanski župan.

Predsednik Murnik v svojem nagovoru prosi vladnega zastopnika in deželnega glavarja, da bi vsak v svojem delokrogu pospeševala družbo, in zahvali gospoda župana, da prepušča za zborovanje mestno dvorano. Potem omenja, da se je začel splošno izvrševati zakon o povzdigi živinarstva. Mnogo se je doseglo v kočevskem

in črnomaljskem okraji, več napredkov je pa želeti v kamniškem okraji. Da se ni več storilo, je nekoliko kriva slaba letina in suša. Doslej se je oddajalo po 24 bikov za polovico cene, letos se jih z državno in deželno podporo lahko še več, če se dobé sposobni prejemniki. Nadaljevalo se bode premovanje konj in prirejale dirke, ako ne usahnejo dotične podpore. Ribarski odsek marljivo deluje in je oddal letos že jednoletnih ribic. Število društvenikov narašča, in število podružnic pomnoži se z dovoljenjem današnjega zbora od 50 na 62. Odbor posloval se je od prejšnjega dež. predsednika barona Winklerja in pozdravil sedanjega vodjo vlade barona Heina. Lanska letina je bila slaba, ali letošnja tudi dobro ne kaže, a treba je vztrajati. Konec predsednik zakliče trikrat cesarju „Slava“, čemur zborovalci navdušeno pritrdi.

Tajnik je potem poročal o družbinem delovanju. Leta 1892 je pristopilo 365 udov. Konec leta je bilo 17 častnih, 9 dopisujočih in 2317 pravih udov. Podružnic je bilo petdeset in več se jih še snuje. Ko se je poročilo tiskalo, je družba imela 53 podružnic 2500 udov. Umrlo je lani 53 družabnikov. Podkovrska šola je dobro obiskana. Ta šola pa ni več družbina, kakor je bila pod Bleiweisom, zakaj družba daje le prostore, učitelje pa plačuje država. Drevesnica se je razširila in že sedaj se oddaje na leto po 13000 drevesc, v kratkem jih bode mogoče oddajati po 20000. Delajo se poskušnje za seme krompirja, ker je ribniški opešal. Drugo leto se bode morda za seme razdaljal, potem bodo kmetovalci pridelovali zopet za izvoj dobro blago. Družbeni list „Kmetovalec“ se tiska v 3000 izvodih. Odbor je gledal, da dobi dobrega deteljnega semena. Lani je zmanjkalo pravega ruskega lanenega semena, ker se silno poprašuje po njem. Dobila se je podpora od vlade za nakup ruskega lanenega semena, ajde in semenskega krompirja, kar je prouzročilo za 12000 gld. prometa. Po moči se je podpiralo vinstvo. Nakupilo se je dva vagona modre galice in se je oddajala po nižani ceni za škropljenje vinogradov, katere je napala strupena rosa. Razdeljevalo se je zastoj škropilnice kupljene z ministersko podporo. Tudi za umetni gnoj se je skrbelo, ker vinstvo ne propada le zaradi strupene rose in trtne uši, temveč tudi zaradi tega, ker je zemlja že izsesana. Sadjarstvo napreduje. Razen društvene je še osem drugih drevesnic pri podružnicah in šolah. Živinarstvo se pospešuje z oddajanjem plemenskih bikov, bergamotnih ovnov in angleških mrjascev za polovico cene. Lani se je razdelilo 40 mrjascev. Želeti je, da se razširi angleško pleme, ker hrvatsko boleha na parkljih in gobci. Za čebelarstvo se izda poduk v slovenščini, ker so dosedanje knjige zastarele in so tudi že pošle. Rokopis je pripravljen. Nakup kmetijskih strojev napreduje. Kmetovalec se širi. Konjereja tudi napreduje in izrejšajo se konji težkega plemena. Poročevalec nasvetuje, da vzame poročilo na znanje in izreče zahvalo c. kr. vladi, deželnemu zboru in kranjski hranilnici. Po precej dolgi debati so se vsprejeli tajnikovi nasveti.